

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0-2244-2071

เรื่อง การจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค
ผู้เรียบเรียง นางสาววันวิภา สุขสวัสดิ์ นิตินกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 2 สำนักวิชาการ
ออกอากาศ เมษายน 2562

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติรับรองสิทธิของผู้บริโภคว่าย่อมได้รับความคุ้มครองและบุคคลย่อมมีสิทธิร่วมกันจัดตั้งองค์กรของผู้บริโภคเพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคที่มีความเป็นอิสระโดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐ แนวคิดเรื่องการจัดตั้ง “องค์กรอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค” เป็นหลักการที่ถูกกำหนดไว้ตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จนมาถึงในช่วงของการบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เริ่มมีความชัดเจนขึ้น โดยรัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองสิทธิของผู้บริโภคที่จะได้รับความคุ้มครองในการได้รับข้อมูลที่เป็นความจริง มีสิทธิร้องเรียนเพื่อให้ได้รับการแก้ไขเยียวยาความเสียหาย และรับรองสิทธิในการรวมตัวกันเพื่อพิทักษ์สิทธิผู้บริโภค โดยให้มีองค์การเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐที่ประกอบด้วยตัวแทนของผู้บริโภค และได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. .... เข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในปี 2552 แต่ภายหลังได้มีการประกาศยุบสภาทำให้การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. .... หยุดชะงักลง

เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2561 คณะรัฐมนตรีได้ลงมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติสภาองค์กรผู้บริโภคแห่งชาติ พ.ศ. .... ที่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) เสนอ นับเป็นความเคลื่อนไหวในเรื่ององค์กรอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคอีกครั้งหนึ่ง โดยร่างพระราชบัญญัติสภาองค์กรผู้บริโภคแห่งชาติ พ.ศ. .... ฉบับนี้มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้มีสภาองค์กรผู้บริโภคแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของผู้บริโภคในการประสานนโยบายและดำเนินงานด้านคุ้มครองผู้บริโภคร่วมกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน โดยให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา ก่อนที่จะส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ ได้รับความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปประกอบการพิจารณาด้วย อาทิ ประเด็นเกี่ยวกับการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสภาองค์กรผู้บริโภคแห่งชาติให้มีความรัดกุม เหมาะสม และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประเด็นเกี่ยวกับแหล่งรายได้ในการดำเนินงาน ประเด็นการกำหนดชื่อร่างพระราชบัญญัติที่ไม่ควรมีคำว่า “แห่งชาติ” เป็นต้น

เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2561 คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาเสร็จสิ้น และเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยได้มีการแก้ไขเนื้อหาและชื่อร่างพระราชบัญญัติจาก “ร่างพระราชบัญญัติสภาองค์กรผู้บริโภคแห่งชาติ พ.ศ. ....” เป็น “ร่างพระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ....” มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคที่กำหนดบทนิยาม “องค์กรของผู้บริโภค” ว่าหมายความถึง องค์กรที่ผู้บริโภคที่เป็นบุคคลธรรมดาตั้งแต่ 10 คนขึ้นไปรวมตัวกันจัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคและไม่แสวงหากำไร ไม่ว่าจะรวมตัวจัดตั้งนั้นจะจัดตั้งเป็นรูปแบบใด และจะเป็นนิติบุคคลหรือไม่ กำหนดให้องค์กรของผู้บริโภคไม่น้อยกว่า 150 องค์กร มีสิทธิเข้าชื่อกันแจ้งต่อนายทะเบียนกลางเพื่อเป็นผู้เริ่มก่อการในการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค กำหนดให้มีการจัดทำร่างข้อบังคับของสภาองค์กรของผู้บริโภคและเรียกประชุมสมาชิกภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ประกาศการจัดตั้งในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายสภาองค์กรของผู้บริโภคที่อย่างน้อยต้องมีผู้เชี่ยวชาญในด้านการเงิน การธนาคาร การขนส่งและยานพาหนะ ด้านสาธารณสุขและที่อยู่อาศัย ด้านอาหารและยา ด้านบริการสุขภาพ ด้านสินค้าและบริการ ด้านสื่อสารและโทรคมนาคม และด้านบริการสาธารณะ โดยให้สภาองค์กรของผู้บริโภคที่จะจัดตั้งขึ้นนี้มีอำนาจในการดำเนินการให้ความคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค เสนอแนะนโยบายต่อคณะรัฐมนตรีหรือหน่วยงานของรัฐ ดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม เฝ้าระวังสถานการณ์ปัญหาสินค้าและบริการ ช่วยเหลือในการไกล่เกลี่ยประนีประนอมยอมความ และมีสิทธิในการฟ้องคดี ทั้งคดีแพ่ง คดีอาญา คดีปกครอง และคดีผู้บริโภคเช่นเดียวกับผู้เสียหาย เป็นต้น

โดยหลักการของการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคนี้ นับเป็นก้าวสำคัญของการสร้างกระบวนการในการรวมตัวกันของผู้บริโภคเพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคด้วยตนเอง สร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชนที่เป็นผู้บริโภคโดยตรง ทำให้เกิดความเชื่อมั่นของผู้บริโภคในการใช้สินค้าหรือบริการ ในขณะเดียวกันก็ส่งผลต่อภาคธุรกิจ โดยผู้ประกอบการจะมุ่งแข่งขันกันพัฒนาสินค้าและบริการเพื่อให้สินค้าและบริการมีคุณภาพ นำมาซึ่งการแข่งขันทางการค้าของประเทศไทยในเวทีการค้าโลกที่ดีต่อไปด้วย ที่สำคัญการจะนำไปสู่การทำหน้าที่ของสภาองค์กรของผู้บริโภคได้ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญนั้น จำต้องได้รับการสนับสนุนและมีการทำงานร่วมกับภาครัฐที่ยังคงมีความเป็นอิสระอย่างแท้จริง อันจะเป็นการนำมาซึ่งการทำหน้าที่ของสภาองค์กรของผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2561). **รับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. .... (ฉบับเสร็จจากการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา)**. สืบค้น 8 พฤศจิกายน 2561 จาก <http://www.lawamendment.go.th/index.php/component/k2/item/1357-2018-11-16-04-19-23>
- กรม. **ไฟเขียวตั้งสภาผู้บริโภค! เปิดทางผู้บริโภคตั้งองค์กรตัวเองคุ้มครองเรื่องต่าง ๆ เหมือนเอ็นจีโอ**. (5 มิถุนายน 2561) **ข่าวสด**. สืบค้น 14 พฤศจิกายน 2561 จาก https://www.khaosod.co.th/economics/news_1175926
- ธรรมนิติ. (2561). **กรม. มีมติเห็นชอบให้จัดตั้ง ‘สภาองค์กรผู้บริโภคแห่งชาติ’**. สืบค้น 14 พฤศจิกายน 2561 จาก <https://www.dharmniti.co.th/%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%A1-%E0%B8%A1%E0%B8%B5%E0%B8%A1%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B9%80%E0%B8%AB%E0%B9%87%E0%B8%99%E0%B8%8A%E0%B8%AD%E0%B8%9A%E0%B9%83%E0%B8%AB%E0%B9%89%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%94%E0%B8%95%E0%B8>
- ไฟเขียวร่างกฎหมายสภาองค์กรผู้บริโภค. (5 มิถุนายน 2561). **ฐานเศรษฐกิจ**. สืบค้น 1 พฤศจิกายน 2561 จาก <http://www.thansettakij.com/content/287359>
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540” (11 ตุลาคม 2540). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 114 ตอนที่ 55 ก, หน้า 1-99.
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550” (24 สิงหาคม 2550). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก, หน้า 1-127.
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560” (6 เมษายน 2560). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก, หน้า 1-90.
- สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค. (14 พฤศจิกายน 2561). **แบบเสนอความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. .... เสร็จจากการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เมื่อวันที่ 7 พ.ย. 2561**. สืบค้น 14 พฤศจิกายน 2561 จาก http://www.ocpb.go.th/article_attach/doc14112018.1.pdf.
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2561). **มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 5 มิถุนายน 2561 เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติสภาองค์กรผู้บริโภคแห่งชาติ พ.ศ. ....** . สืบค้น 1 พฤศจิกายน 2561 จาก http://www.cabinet.soc.go.th/soc/Program2-3.jsp?top_serl=99326757&key_word